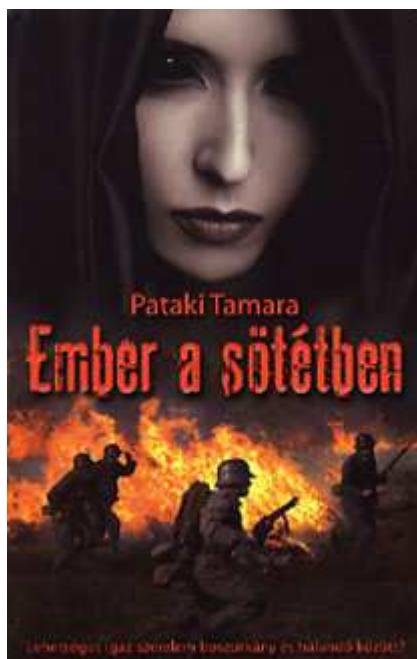

KRITIKA

2011. október

Pataki Tamara: *Ember a sötétben*

A szerző kilencévesen kezdett el írni, nem sokkal később a Penna Írósuliban derült fény a tehetségére. Sok gyakorlás és útmutatás révén egyre fejlődött, rájött, hogy az embereket érdekli az, amit csinál. Még valamikor a nyár végén jelent meg első kötete az Alexandra Kiadónál. A regényt kézzel írta – egy francia kockás füzetbe.

Sok mindent hallottam *Az ember a sötétben*ről – hogy jó a stílusa, hogy egészen egyedi és különleges, amolyan nagyon-el-kell-olvasni könyv. Kíváncsian vettem kézbe, érdekelt, milyen határt kell elérniük a korombelieknek az irodalomban, hogy felfigyeljenek rájuk. Hát... egyrészt fellepeztem, másrészt csalódtam...

A történet nagyvonalakban: egy ember és egy boszorkány egymásba szeret. Szétválasztja őket a háború, a férfi megvakul. A boszorkány úgy dönt, hogy nem képes az életét a vak és halandó férfiéhez kötni.

Mintha a szerző abból indult volna ki, milyen témákból áll össze úgy általában egy bestseller: szerelem (ez a téma sosem avul el), egy kis becsempészett fantasy a boszorkányokkal (és nem vámpírokkal – ez nagy megkönnyebbülés volt a számomra) na meg persze a háború. A háború meg a szerelem kiválóan megférnek egymás mellett. De ha összeturmixoljuk őket a boszorkányokkal, elég furcsa történet alakul ki.

Főleg, hogy a regényben csak elvétve találunk utalást varázslatra. A szerző nem túlzottan használta ki a boszorkány témakör előnyeit. Ha elhagyta volna ezt a témát, legalább elmaradt volna az a rengeteg képzavar is, ami hozzájuk kapcsolódott.

Bár azt hiszem, a legnagyobb gond mégis a szereplők kidolgozatlan jellemével volt. A férfire, Hansra két tulajdonság ráhúzva, ennyi, de legalább érezni lehetett rajta, hogy él. Viszont Marie-t a történet elején egyáltalán nem éreztem élőnek. És csupán kedves volt, más tulajdonság nem jut róla az eszembe. Nem volt a jellemeknek sem mélysége, sem árnyaltsága, főleg a főszereplő boszorkány, Babette személyiségén lehetett érezni ezt a hiányosságot.

A változás folyamatát sem éreztem mindig Babette-nél. Valahogy egyik pillanatról a másikra a gyűlölködő boszorkány imádni kezdte az addig zöldfülűnek titulált Hansot, és vele együtt az egész emberiséget. Mi volt közben? Reklámszünet?

Aztán néha tökéletesen vaknak éreztem magam én is. Sem a helyszíneket nem tudtam elképzelni, sem a korba nem tudtam beleképzelni magam a hiányos leírások miatt. A párbeszédnek többségükben egyhangúak voltak, s a szerző – úgy tűnt – végig pasztellszíneket használ. Kivételt képeznek ez alól a sminkmentes háborús részek, ahol fellobogtak az erősebb, szenvedélyesebb színek és előkomorlott a fekete, ahogy az egy szerelmes-háborús-boszorkányos regényhez illik. Néha úgy éreztem, én magam is ott botladozok a csatatéren, sötét ég alatt, és gránátok repülnek el a fejem fölött.

Találtam egészen megdöbbentő, briliáns sorokat is, például Babette „vadászatánál”:

„Megnyalta az ajkát, és összegörnyedve közelített, mint az ugrásra készülő ragadozók. Sárga szeme izgatottan felvillant, légzése szaggatottá vált, az orrcimpája remegett. Lejjebb dőlt, érezte, ahogy izmai megfeszülnek karjában és lábában, közben a vadászat izgalmát elborította elméjét.”

Vagy amikor Hans az ájulás szélén, morfiomtól kábultan feküdt a csatatéren:

„Még látta, hogy egy fehér ruhás, vörös hajú, karcsú nőalak ránevet, majd eltáncol előtte, s elkap egy felé száguldó gránátot.”

Mindenesetre rendkívül izgalmas megoldás volt, hogy a mellékszereplő Marie történetét követhettük a szerelmesek története mellett, s csak a regény legvégén derült ki, hogy függ össze hármójuk sorsa. Szintén jó döntés volt, hogy a történet nem csöpögös–nyálás happy enddel végződött, hanem olyan volt, mint az élet. Kissé kegyetlen, kissé fájdalmas és száraz, és persze az idő folyton megy tovább, miközben lassan elmosódnak a kellemetlen emlékek.

„– Akkor ennek tényleg így kellett lennie.

Sovány vigasz.

– Talán – mondta Babette, s már tudta, mi jön, ezek a búcsú szavai voltak, de ő még nem akarta elengedni a férfit. Legszívesebben sírt és toporzékolt volna. Miért nem lehet Hans is olyan, mint ő?

– Örülök, hogy találkoztunk – mondta a férfi, s Babette-re mosolygott.

– Én is nagyon örülök – mondta a boszorkány.”

A regény legkidolgozottabb része kétségkívül az Epilógus. Ez teszi fel a koronát az egész történetre.

A befejezéssel együtt mondható el a regényről, hogy bár az íróőnek még bőven van hová fejlődnie, nagyon tehetséges, a korához képest megdöbbentően ír, és nem kis kitartás kellett ahhoz sem, hogy tizenhat évesen befejezze első regényét.

Fehér Csenge